

Forslag

til

Lov om ændring i lov om kirkers bestyrelse m. m. og lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m. v.

Fremsat den 29. november 1955 af *kirkeministeren*.

§ 1.

I lov nr. 281 af 30. juni 1922, således som denne lov er ændret, senest ved lov nr. 105 af 15. marts 1947, foretages følgende ændringer:

1) I § 12 indføres som nyt stk. 1:

„En kirkebygning og dens grund kan ikke uden ministeriets samtykke behæftes med gæld“.

Stk. 1 bliver derhos stk. 2 og stk. 2 bliver stk. 3.

2) I samme paragraf indsættes som stk. 4 og 5:

„Af de med en kirkes opførelse forbundne udgifter vil indtil halvdelen af den del af udgifterne, som ikke kan opnås dækket gennem tilskud af statskassen, med ministeriets tilladelse kunne dækkes ved lån, der forrentes og afdrages gennem den kirkelige ligning, såfremt menighedsrådet for det sogn (menighedsrådsdistrikt), hvor den nye kirke opføres, fremsætter forslag herom. Dersom renter og afdrag vedrørende et sådant lån forfalder til udbetaling, inden den nye kirke overgår til selvstændig administration, udredes udgiften af vedkommende sognekirkes (distriktskirkes) budgetet.

Hvor forholdene i det enkelte tilfælde taler for det, kan statskassen overtage garantien for udredelsen af renter og afdrag vedrørende de i stk. 4 omtalte lån i henhold til tilsagn, der afgives efter stedfunden forhandling mellem kirkeministeren og finansministeren“.

3) I § 14, stk. 3, ændres ordene: „overstiger 5 000 kr.“ til „overstiger et af ministeriet nærmere fastsat beløb“.

4) I § 18 udgår stk. 2.

§ 2.

I lov nr. 282 af 30. juni 1922, således som denne lov er ændret, senest ved lov nr. 103 af 15. marts 1947, foretages følgende ændringer:

1) § 3, 1. pkt., udgår.

2) § 3, 2. pkt. bliver 1. pkt. og affattes således:

„Forinden en nyopført kirke indvies til at tages i brug, skal der afholdes et afleverings-syn over bygningen med tilbehør og den til kirken muligt udlagte kirkegård“.

Bemærkninger til lovforslaget.

Under hensyn til, at det måtte skønnes, at den kirkelige betjening i Københavns nærmeste omegn, på grund af den ekstraordinært store befolkningstilvækst i de senere år ikke har kunnet udføres på fyldestgørende måde indenfor de hidtidige rammer, blev der ved kirkeministeriets skrivelse af 10. april 1953 nedsat et udvalg med den opgave at overveje, hvilke hovedretningslinier der burde lægges til grund ved løsningen af dette spørgsmål, herunder også i hvilket omfang, der burde søges støtte af statskassen til opførelse af nye kirker samt om, hvorledes arbejdet for en udvidelse af den kirkelige betjening i omegnskommunerne kan fremmes ved behørig hensyntagen til de kirkesager, der arbejdes med i Københavns yderdistrikter.

Dette udvalg, hvori der ved siden af de øvrige medlemmer var repræsentanter for socialdemokratiet, venstre, det konservative folkeparti, det radikale venstre og Danmarks retsforbund, har i maj 1955 afgivet en eenstemmig betænkning. I denne, der forudsætter, at bevillingsmyndigheden vil være villig til at yde tilskud som hidtil til opførelse af nye kirker, fremsættes bl. a. forslag til mere rationelle retningslinier for tilskuddenes beregning og forslag om, at det hidtidige i lov om vedligeholdelse af kirker og kirkegårde m. v. § 3 indeholdte påbud om, at en ny kirke skal være gældfri ved indvielsen, ophæves og afløses af en bestemmelse i lov om kirkers bestyrelse om, at indtil halvdelen af de med en kirkes opførelse forbundne udgifter, som ikke kan dækkes gennem tilskud af statskassen, med kirkeministeriets tilladelse skal kunne dækkes ved lån, der forrentes og afdrages gennem den kirkelige ligning.

Det anføres i betænkningen, at en eventuel ny bestemmelse som den foreslåede og også den praksis, der fremtidig måtte følges med hensyn til statstilskud, samt hvad der iøvrigt måtte anordnes til afhjælpning af de kirkelige vanskeligheder i Københavns omegn, bør omfatte hele landet, idet det efter udvalgets opfattelse ikke vil være rimeligt at anvende særbestemmelser for et enkelt område, selvom forholdene her er af ekstraordinær beskaffenhed. I tilslutning hertil er det endvidere i betænkningen udtrykkeligt fremhævet, at det er udvalgets opfattelse, at der i fremtiden bør følges samme bevillingspraksis i København og Frederiksberg som i den øvrige del af landet, uanset at der på grund af forhold, som næppe nu længere er til stede, ikke i en

årrække er ydet tilskud til nyopførelse af kirker her.

I forbindelse med forslaget om tilvejebringelse af hjemmel til at dække en del af udgifterne til nye kirkers opførelse ved optagelse af lån, har udvalget henstillet til overvejelse, om der af statskassen måtte kunne stilles lånemidler til rådighed for opførelse af nye kirker eller, hvis dette ikke kan opnås, om adgangen til at opnå lån i hvert fald ikke kunne lettes derved, at statskassen overtager garantien for ydelse af renter og afdrag.

I lovforslaget er medtaget forslag til en ændring af bestemmelserne om ligning af kirkernes budgetterede underskud. Dette forslag har ikke forbindelse med opførelse af nye kirker, men man har benyttet lejligheden til at søge gennemført en ændret ordning, som i de senere år har vist sig praktisk påkrævet.

Med hensyn til de enkelte bestemmelser i lovforslaget bemærkes:

Ad § 1, nr. 1.

Den foreslåede bestemmelse findes nu i lovens § 18, stk. 2, men hører systematisk retteligt hjemme i § 12 i forbindelse med reglerne om optagelse af lån at forrente og afdrage af kirken.

Ad § 1, nr. 2.

Idet man iøvrigt henviser til de ovenfor anførte mere almindelige bemærkninger tilføjes, at den foreslåede begrænsning, hvorefter kun en nærmere angiven del af udgiften til en kirkes opførelse skal kunne tillades dækket ved lån, skyldes den betragtning, at det som betingelse for offentlig støtte principielt bør kræves, at der vises en passende offervilje fra privat side som dokumentation for, at ønsket om en ny kirke er tilstrækkelig begrundet. Af samme grund har man ment, at det må være en forudsætning, at menighedsrådet i det hidtidige kirkesogn medvirker.

Med hensyn til den foreslåede adgang til at lade statskassen overtage en garantiforpligtelse bemærkes, at man har ment, at en sådan adgang ikke burde gælde generelt, men at afgørelse må træffes i hvert enkelt tilfælde efter et nærmere skøn. Selv om optagelse af lån til kirkebyggeri må antages at kunne ske i mange tilfælde uden sådan garanti, må det dog antages, at det i andre tilfælde vil være af stor betydning og i visse tilfælde en

betingelse for at kunne opnå et sådant lån på rimelige vilkår, at der kan ydes statsgaranti for lånets afvikling.

Ad § 1, nr. 3.

Da det har vist sig, at ligningsbeløbet for en meget stor del af de selvejende kirker nu overstiger 5 000 kr., har ministeriet i januar 1954, første gang for regnskabsåret 1954—55, bemyndiget stiftsøvrighederne til på ministeriets vegne at træffe afgørelse om ligning på menigheden af de selvejende kirkers underskud, hvor dette overstiger 5 000 kr. men ikke ligger over 8 000 kr., hvilket sidste beløb fra 1956—57 vil blive forhøjet til 10 000 kr.

På grund af den stedfundne prisstigning finder

man det dog rimeligt nu at ændre den her omhandlede lovbestemmelse, således at approbation fremtidig som tidligere i det store antal tilfælde lægges ud til provstiudvalget, når ligningsbeløbet ikke overstiger et efter pengeforholdene til ethvert givet tidspunkt nærmere af ministeriet for hele landet fastsat beløb.

Ad § 1, nr. 4.

Der henvises til det foran under nr. 1 anførte.

Ad § 2, nr. 1 og 2.

De foreslåede ændringer er en nødvendig følge af, at der er foreslået adgang til optagelse af lån til opførelse af nye kirker.